

Accres

Algemeen

Het Gemeentefonds en Provinciefonds groeien of krimpen met de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven – deze groei of krimp wordt *accres* genoemd. Bij Miljoenennota 2009 wordt de raming van het accres gebaseerd op de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau en deze septembercirculaire sluit hier één-op-één op aan.

Actuele Raming Accres

Tabel 1.1 Nominale accessen Miljoenennota 2009 (o.b.v. Macro Economische Verkenning 2009)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Accres in procenten	7,44%	8,28%	1,25%	1,16%	2,84%	2,13%
Nominaal accres (€ mln)	83,607	101,329	16,486	15,474	38,228	29,560
Cumulatief accres (€ mln)	83,607	184,936	201,422	216,896	255,124	284,684
Vershil met de junicirculaire 2008	3,928	36,266	-11,449	-0,213	11,494	-2,634
Cumulatieve verschillen	3,928	40,194	28,745	28,532	40,026	37,392

We lichten de accresontwikkeling op twee manieren toe, horizontaal en verticaal. De accresontwikkeling van jaar op jaar is de horizontale ontwikkeling (in dit geval van 2008 tot en met 2013). De verticale ontwikkeling is de ontwikkeling van het accres in enig jaar tussen twee verschillende ramingsmomenten (in deze circulaire tussen de Meicirculaire 2008 en de Miljoenennota 2009).

Horizontale ontwikkeling

Mede door het aanzienlijke pakket aan investeringen nemen de rijksuitgaven de komende kabinetsperiode toe, het kabinet investeert daarbij bijvoorbeeld fors in duurzame ontwikkeling. De relatief hoge uitgaven in de jaren 2008 en 2009 hangen onder andere samen met investeringen op het gebied van infrastructuur en onderwijs. Over de gehele kabinetsperiode laten de accessen in het begin een stijging zien van 7,44% naar 8,28% in respectievelijk 2008 en 2009, om vervolgens af te vlakken tot 1,16% in 2011. Dit is in lijn met de genoemde maatschappelijke investeringen in de samenleving door het kabinet, waarvan het zwaartepunt aan het begin van de regeerperiode ligt.

Verticale ontwikkeling

Ten opzichte van de meicirculaire is vooral het accres voor het jaar 2009 fors toegenomen, maar ook het jaar 2008 laat een lichte stijging zien. Het jaar 2010 vertoont daarentegen een daling.

De oorzaak voor de stijging in 2008 hangt onder andere samen met verhoogde uitgaven voor kinderopvang (welke zich deels ook in 2009 voordoen).

De stijging in 2009 kent velerlei oorzaken en hangt onder andere samen met loon- en prijsontwikkelingen, verhoogde rentebetalingen, een kasschuif bij WWI en de afkoop van de specifieke uitkeringen Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) en de regeling Huisvesting Gehandicapten (HVG).

Nominale en reële ontwikkeling

De nominale groeipercentages geven de jaarlijkse groei van het Gemeente- en Provinciefonds aan, maar hierbij wordt geen rekening gehouden met prijsontwikkelingen, er wordt dus niet gecorrigeerd voor inflatie. Wanneer we de nominale groeipercentages willen omzetten in reële percentages moeten we defleren (dat wil zeggen corrigeren voor inflatie) en we hanteren daarvoor het Bruto Binnenlands Product (pBBP).

De reële accresen geven zodoende de groei gecorrigeerd voor de relatieve prijsontwikkeling van het 'mandje rijksuitgaven' weer. Deze reële *inkomsten*ontwikkeling voor de gemeenten en provincies (de fondsen) wijkt af van het *uitgaven*patroon van individuele gemeenten en provincies.

In andere woorden: de volume- en prijsontwikkeling bij individuele gemeenten of provincies ('mandje gemeente-/provincie-uitgaven') verschilt met die van het Rijk. De reële accresen zijn daarmee niet meer dan richtinggevend op fondsniveau. Gemeenten en provincies met goede statistieken over hun eigen volume- en prijsontwikkeling kunnen prima uitgaan van de nominale accresen en deze desgewenst defleren met hun eigen kerncijfers.

Tabel 1.2 Nominale versus reële ontwikkeling op basis van de Macro-economische verkenning 2009 (in%)

Uitkeringsjaar	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nominaal accres	7,44%	8,28%	1,25%	1,16%	2,84%	2,13%
Prijsontwikkeling BBP	2,24%	3,58%	0,75%	0,75%	1,53%	1,53%
Reëel accres	5,08%	4,54%	0,49%	0,40%	1,29%	0,59%

Behoedzaamheidsreserve

Reeds in de afgelopen junicirculaire is melding gemaakt van het feit dat de voorgenomen halvering van behoedzaamheidsreserve *geen* doorgang heeft kunnen vinden, aangezien de halvering niet budgettair neutraal bleek door te voeren. Tijdens het Bestuurlijk Overleg van september jongstleden is afgesproken om zowel in het voorjaar als in het najaar te bekijken in hoeverre er sprake is van budgettaire ruimte. Indien er zich op een enig moment budgettaire ruimte voordoet, kan alsnog (na overleg) besloten worden deze ruimte in te zetten om het éénmalige kaseffect van de halvering te dekken. Daarnaast zal de werking van de behoedzaamheidsreserve en de eventuele halvering meegenomen worden in de komende evaluatie van de normeringsystematiek Gemeente- en Provinciefonds (het is gebruikelijk om deze evaluatie te houden in aanloop naar een nieuw regeerakkoord).